

Střední průmyslová škola Vlašim, příspěvková organizace

IČO: 61664553 | www.sps-vlasim.cz | e-mail: sps@sps-vlasim.cz

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

CHARAKTERISTIKA DM

Domov mládeže (dále jen DM) je typ zařízení určený pro žáky odborných učilišť a středních škol. Zajišťuje výchovně vzdělávací činnost, stravování a vede žáky k plnohodnotnému využívání volného času.

DM je umístěn ve třech budovách, z toho dvě budovy jsou ve Vlašimi. DM H sídlí na adrese Husovo nám.325, Vlašim, DM L je na adrese Luční 1699, Vlašim, DM T se nachází 7 km od Vlašimi na adrese Tehov 39, Vlašim.

Základní jednotkou výchovně-vzdělávací činnosti v Domově mládeže je podle § 3 vyhlášky č. 108/2005 Sb. výchovná skupina. Každou výchovnou skupinu vede jeden vychovatel. Výchovné skupiny jsou zpravidla tvořeny přibližně 20 až 30 žáky. Maximální počet žáků ve skupině je 30; v odůvodněných případech může ředitel školy tento počet zvýšit nejvýše o 3 žáky.

V Domově mládeže jsou ubytováni také žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Těm je poskytována podpora odpovídající jejich individuálním potřebám ve spolupráci vychovatelů, zákonných zástupců, škol, školských poradenských zařízení a dalších odborníků podle potřeby.

Stravování je zajištěno ve všech třech pracovištích Domova mládeže.

Kontakty na DM Husovo nám, Luční, Tehov

Zástupce ředitele školy pro DM: Andrea Stará: +420 733 196 590 / stara.a@sps-vlasim.cz

Vedoucí vychovatelka DM Husovo nám: Andrea Stará: +420 733 196 590

E-mail: stara.a@sps-vlasim.cz

Kontakty na pedagogické pracovníky DM Husovo nám: +420 734 429 540

E-mail: prijmeni@sps-vlasim.cz

Vedoucí vychovatel DM Lučnů: Pavel Černý

E-mail: cerny@sps-vlasim.cz

Kontakty na pedagogické pracovníky DM Lučnů: +420 733 768 767

E-mail: příjmení@sps-vlasim.cz

Vedoucí vychovatel DM Tehov: František Hrdina

E-mail: hrdina.f@sps-vlasim.cz

Kontakty na pedagogické pracovníky DM Tehov: +420 733 120 009

E-mail: příjmení@sps-vlasim.cz

VNĚJŠÍ A VNITŘNÍ ZDROJE DOMOVA MLÁDEŽE

Vnější zdroje

DM Husovo nám. je umístěn v blízkosti hlavní budovy školy, v centru města a v sousedství zámeckého parku a má tři podlaží. V přízemí se nachází školní jídelna. Jednotlivá podlaží jsou využívána k ubytování žáků Domova mládeže. Ubytovaní je organizováno s ohledem na věk, pohlaví a aktuální potřeby žáků. Žáci jsou ubytováni ve dvoulůžkových a třílůžkových pokojích. Na každém patře je společné sociální zařízení se sprchami a kuchyňský koutek. Ve druhém patře se nachází klubovna vybavená televizorem, DVD přehrávačem, kulečnickem a knihovnou. K dispozici je rovněž stůl na stolní tenis. DM umožňuje žákům rozsáhlé možnosti plnohodnotného využívání volného času formou zvolených zájmových aktivit, včetně nabídky doplňujícího a rozšiřujícího zájmového vzdělávání navazujícího na vzdělávací činnost středních škol.

DM Lučnů ubytovává ve svých prostorách pouze chlapce. Budova má dvě podlaží. V přízemí je umístěna školní jídelna. Pro potřeby Domova mládeže je vyčleněno jedno uzamykatelné křídlo v prvním patře budovy. Ostatní části budovy slouží k ubytování osob s dočasnou ochranou z Ukrajiny. Křídlo DM tvoří šest buněk. Každá buňka se skládá ze dvou pokojů (třílůžkového a dvoulůžkového) se společným sociálním zařízením. Součástí křídla je klubovna a kuchyňka. Součástí areálu je také hřiště s umělým povrchem. DM umožňuje žákům rozsáhlé možnosti plnohodnotného využívání volného času formou zvolených zájmových aktivit, včetně nabídky doplňujícího a rozšiřujícího zájmového vzdělávání navazujícího na vzdělávací činnost středních škol.

DM Tehov je součástí areálu odloučeného pracoviště školy a nachází se v Tehově, přibližně 7 km od Vlašimi. Ubytování je zajištěno v přízemní budově, kde je odděleně umístěna dívčí a chlapecká část se samostatným sociálním zázemím. Mezi oběma částmi se nachází vychovatelna, která umožňuje průběžný pedagogický dohled a podporuje bezpečné prostředí pro ubytované žáky. Součástí Domova mládeže je společná kuchyňka, společenské místnosti, cvičná kuchyňka, menší posilovna a stůl na stolní tenis. Okolí budovy navazuje na rozsáhlý sportovní areál školy, který vytváří vhodné podmínky pro sportovní, zájmové a preventivní aktivity podporující zdravý životní styl, smysluplné trávení volného času a rozvoj sociálních vztahů mezi žáky.

Domovy mládeže nabízí podmínky k efektivní přípravě na vyučování, ale také k aktivnímu trávení volného času. Na všech pracovištích pedagogičtí pracovníci nabízejí žákům pestré škálu volnočasových aktivit, které se pořádají buď pravidelně, nebo příležitostně. Žáci se svým podpisem zavazují k dodržování a respektování Vnitřního řádu, zásad bezpečnosti DM a změny zdravotního stavu, seznámení s evakuačním plánem. Vytváření klimatu s pedagogicko-výchovným působením pak v denním provozu zajišťují vychovatelky a vychovatelé.

V Domově mládeže působí **pedagogicko-výchovná komise** jako poradní orgán ředitele školy. Předsedkyní komise je zástupkyně ředitele pro Domovy mládeže. Komise projednává závažnější porušení Vnitřního řádu Domova mládeže, návrhy výchovných opatření a preventivní postupy při řešení rizikového chování žáků. Na základě podkladů skupinových vychovatelů předkládá řediteli školy doporučení k dalšímu postupu. Komise se schází podle potřeby, nejméně čtyřikrát ročně. Její činnost se řídí školským zákonem č. 561/2004 Sb. a souvisejícími právními předpisy.

Povinnosti žáků a zákonných zástupců jsou vymezeny v § 22 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon. Práva a povinnosti pedagogických pracovníků upravují § 22a a § 22b školského zákona. Postup při ukládání výchovných opatření stanoví § 31 školského zákona. V případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem nebo vnitřním řádem může ředitel školy rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka z Domova mládeže. Zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči zaměstnancům školy nebo školského zařízení nebo vůči ostatním žákům se podle § 31 školského zákona považují za závažné zaviněné porušení povinností.

Vnějšími informačními zdroji, které slouží k lepší orientaci v DM, jsou webové stránky školy, kde se žáci, ale také rodiče dozvědí všechny podstatné informace. Jedná se o webový portál: www.sps-vlasim.cz/skola/domov-mladeze. Pro žáky je k dispozici také schránka důvěry, kterou naleznou na: <https://www.schranka-duvery.cz/a85e7bb0>. Žáci mohou dále využívat služby výchovného poradenství poskytované ve školách, jejichž jsou žáky, včetně služeb výchovných poradců, školních metodiků prevence, školních psychologů či speciálních pedagogů, pokud na dané škole působí. V Domově mládeže Husovo nám. současně

pravidelně působí externí psycholožka a metodička prevence, které realizují preventivní a podpůrné programy pro ubytované žáky. Součástí jejich činnosti je zejména program **COOL skupina**, zaměřený na podporu duševního zdraví, rozvoj sociálních dovedností, posilování zdravých vztahů, zvládání stresových situací a prevenci rizikového chování. Žáci mají možnost obracet se na odbornice také s individuálními obtížemi a konzultovat s nimi své problémy v bezpečném a důvěrném prostředí.

Na chodbách DM se můžeme setkat s nástěnkami, které jsou jak informativní, tak naučné. V neposlední řadě také funguje knihovna, která má, mimo jiné, k dispozici publikace týkající se prevence rizikového chování.

Vnitřní zdroje: Vedení Domova mládeže se stará o průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků. Účastní se různých přednášek či školení, které se týkají prevence patologických jevů. Ve školním roce se povinně všichni pedagogičtí pracovníci, účastní školení BOZP. Součástí preventivních aktivit jsou také jednorázové vzdělávací a osvětové programy pořádané pro žáky Domova mládeže, případně i pro pedagogické pracovníky. Jedná se zejména o besedy a přednášky realizované ve spolupráci s Městskou policií, Policií ČR a dalšími odbornými organizacemi zaměřenými na prevenci rizikového chování. Domov mládeže se podle aktuální nabídky zapojuje také do preventivních projektů, například do programu **REVOLUTION TRAIN – Protidrogový vlak**, který interaktivní formou seznamuje žáky s důsledky užívání návykových látek a podporuje odpovědné rozhodování. Další preventivní programy a přednášky jsou vybírány podle aktuálních potřeb žáků, výskytu rizikových jevů a nabídky spolupracujících organizací.

V DM probíhají také přednášky a semináře jednotlivých vychovatelů.

Jako informační zdroje mohou sloužit také internetové stránky v oblasti primární prevence. Jedná se například:

- *linka bezpečí dětí a mládeže* (116111, www.linkabezpeci.cz, pomoc@linkabezpeci.cz);
- *Rosa – informace o domácím násilí* (800 60 50 80, <https://www.rosacentrum.cz/>, info@rosacentrum.cz);
- *Bílý kruh bezpečí* (116 006, www.bkb.cz);
- *Občanské sdružení Anabell – informace o poruchách příjmu potravy* (, 774 467 293, www.anabell.cz);
- *stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy* (www.mšmt.cz),
- *Národní informační centrum pro mládež* (nicm.cz),
- *Krizové centrum pro děti a mládež* (<https://www.krizovecentrum.cz/>)
- *Krizové centrum RIAPS* (<https://www.csspraha.cz/krizove-centrum-riaps-krizova-intervence-a-psychologicka-podpora>).

Všechny tyto zdroje mají žáci vyvěšeny na informační nástěnce DM.

Pro shromáždění co nejlepších informací čerpáme především ze zdrojů ze stran žáků, rodičů, pedagogů a Domova mládeže jako celku. Ze strany žáků se jedná zejména o informace, které získáváme přímým rozhovorem, z dotazníků vyplňovaných během školního roku, e-mailové pošty. V rámci výchovných skupin pak každý vychovatel individuálně hovoří se svými žáky tak, aby preventivně působil na rizikové chování žáků, šikanu, či osobnostní, etnickou, individuální intoleranci osobnosti. Ze strany rodičů získávají informace především vychovatelé v osobním či telefonického rozhovoru nebo prostřednictvím e-mailu. Informace lze získat také pozorováním, neverbálními projevy či chováním a jednáním při formálních i neformálních příležitostech. Informace od pedagogů získáváme zápisy v denním hlášení v informačním systému DM, nebo v denících výchovných skupin. Dále na poradách či v individuálních rozhovorech mezi pedagogickými pracovníky.

Analýza podmínek Domova mládeže pro oblast prevence rizikového chování

Mezi silné stránky Domova mládeže patří především zkušený pedagogický tým, velmi dobrá spolupráce mezi vychovateli a podpora vedení školy při realizaci preventivních a volnočasových aktivit. Pedagogičtí pracovníci se pravidelně vzdělávají v oblasti primární prevence, komunikace, práce s kolektivem i řešení krizových situací. Domov mládeže nabízí žákům pestrrou škálu volnočasových aktivit podporujících zdravý životní styl, rozvoj sociálních dovedností a smysluplné trávení volného času. Součástí nabídky jsou sportovní, kulturní, tvořivé i preventivní programy, muzikoterapie, arteterapie, adaptační aktivity, soutěže a besedy. Žáci mohou využívat také individuální podporu při studiu a odbornou pomoc školních poradenských pracovníků, zejména školního psychologa a školních metodiků prevence jednotlivých škol. Výhodou je rovněž příjemné klima Domova mládeže, snaha o otevřenou komunikaci, respektující přístup k žákům a důraz na vytváření bezpečného prostředí.

Mezi slabší stránky patří především rozdílné zájmy, potřeby a motivace ubytovaných žáků, což může ovlivňovat jejich účast na nabízených aktivitách. Obtížné je také nalézt termíny volnočasových programů, které by vyhovovaly všem vzhledem k rozdílnému rozvrhu výuky, odbornému výcviku a praxím jednotlivých škol. Určitou překážkou může být i časová vytíženost pedagogických pracovníků při dalším vzdělávání nebo organizaci většího množství společných akcí.

Z hlediska vnějších příležitostí nabízí DM společenské prostory pro pořádání volnočasových aktivit a vzdělávacích kurzů, přehledné webové stránky.

Mezi faktory, které mohou negativně ovlivňovat preventivní působení Domova mládeže, patří zejména různorodé složení ubytovaných žáků. V Domově mládeže jsou ubytováni žáci různých středních škol, studijních i učebních oborů, různého věku, osobnostních charakteristik, kulturního prostředí i národností. Součástí ubytovaných jsou také žáci – cizinci, kteří mohou při příchodu do nového prostředí potřebovat zvýšenou podporu při adaptaci, komunikaci a začlenění do kolektivu. Dalším faktorem je narůstající psychická zátěž žáků související se studijními povinnostmi, odborným výcvikem, praxí, přípravou na závěrečné a maturitní zkoušky i odloučením od rodinného prostředí. U některých žáků se může projevovat nižší motivace k aktivnímu zapojení do nabízených preventivních a volnočasových aktivit.

Významnou výzvou jsou také současné společenské jevy, zejména nadměrné využívání digitálních technologií a sociálních sítí, kyberšikana, experimentování s návykovými látkami, užívání nikotinových výrobků, energetických nápojů a dalších psychoaktivních látek.

Na pracovišti Husovo náměstí a Luční je v přízemí umístěna školní jídelna, kterou kromě ubytovaných žáků využívají také externí strávníci. Zvýšený pohyb osob v budově klade vyšší nároky na dohled nad bezpečností, kontrolu vstupu do ubytovacích částí a důsledné dodržování vnitřních pravidel Domova mládeže.

Z provedené analýzy vyplývá, že Domov mládeže Střední průmyslové školy, příspěvkové organizace, má dobré podmínky pro realizaci primární prevence rizikového chování. Silnou stránkou je spolupráce pedagogických pracovníků, podpora vedení školy a pestrá nabídka preventivních a volnočasových aktivit.

Preventivní činnost bude i nadále zaměřena na podporu bezpečného prostředí, adaptaci nově ubytovaných žáků, začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí, dodržování pravidel společného soužití a prevenci aktuálních rizikových jevů.

DLOUHODOBÉ CÍLE

- podporovat harmonický osobnostní, sociální a emocionální rozvoj ubytovaných žáků,
- vytvářet bezpečné, respektující a podnětné prostředí pro život v Domově mládeže,
- vést žáky ke smysluplnému a aktivnímu trávení volného času,
- podporovat zdravý životní styl, pohybové aktivity a péči o fyzické i duševní zdraví,
- rozvíjet odpovědnost žáků za vlastní zdraví, chování a mezilidské vztahy,
- předcházet rizikovému chování a posilovat schopnost odmítat návykové látky a jiné škodlivé vlivy,
- podporovat adaptaci nově ubytovaných žáků a začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí,
- rozvíjet sociální a komunikační dovednosti, toleranci, vzájemný respekt a odpovědnost za společné soužití v domově mládeže.

- podporovat aktivní a smysluplné trávení volného času prostřednictvím pestré nabídky zájmových, sportovních, kulturních a preventivních aktivit,
- podporovat vytváření návyků zdravého životního stylu a péči o fyzické i duševní zdraví,
- rozvíjet schopnost odmítat rizikové chování, návykové látky a nevhodné nabídky vrstevníků,
- podporovat zdravé sebevědomí, vzájemný respekt, toleranci a pozitivní vztahy mezi žáky,
- napomáhat adaptaci nově ubytovaných žáků, včetně žáků z odlišného kulturního prostředí,
- poskytovat zvýšenou podporu žákům učebních oborů E při začleňování do kolektivu, rozvoji sociálních dovedností, samostatnosti a dodržování pravidel společného soužití,
- vést žáky k odpovědnému chování a správnému jednání v běžných i mimořádných situacích,
- motivovat žáky k pravidelné účasti na preventivních, vzdělávacích a volnočasových aktivitách Domova mládeže,
- průběžně sledovat klima ve výchovných skupinách, vyhodnocovat preventivní činnost a spolupracovat se školami, zákonnými zástupci i školními poradenskými pracovišti.

Aktivity pro jednotlivé cílové skupiny DM

Preventivní činnost v Domově mládeže Střední průmyslové školy Vlašim, příspěvkové organizace – je realizována prostřednictvím individuální i skupinové práce s ubytovanými žáky.

Individuální rozhovory a konzultace slouží k řešení osobních, studijních nebo adaptačních obtíží. V případě potřeby je zajištěna spolupráce se školním psychologem, školním metodikem prevence, výchovným poradcem, zákonnými zástupci a dalšími odborníky.

Skupinová práce probíhá zejména v rámci schůzek výchovných skupin a je zaměřena na rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, podporu vzájemného respektu, dodržování pravidel společného soužití a prevenci rizikového chování.

Součástí preventivního programu jsou také sportovní, kulturní, tvořivé a preventivní aktivity, besedy, muzikoterapie, artefiletika a další volnočasové činnosti podporující zdravý životní styl a duševní pohodu žáků.

Při práci s ubytovanými žáky vychovatelé průběžně využívají situační intervenci, která reaguje na aktuální vzniklé situace. Nejčastěji se jedná o individuální rozhovory zaměřené na řešení problémů, podporu žáka, připomenutí pravidel Domova mládeže a posilování odpovědného chování. Součástí preventivního programu jsou pravidelné besedy, přednášky a preventivní

programy realizované ve spolupráci s externími odborníky (např. Městskou policií, Policií ČR, školním psychologem a dalšími organizacemi). Témata jsou vybírána podle aktuálních potřeb žáků a zaměřují se zejména na prevenci rizikového chování, bezpečnost, zdravý životní styl, duševní zdraví a bezpečný pohyb v online prostředí. Vychovatelé dále zařazují řízené diskuse, komunitní setkání a tematické besedy zaměřené na rozvoj sociálních dovedností, vzájemného respektu, tolerance a odpovědného chování.

Aktivity zaměřené pro pedagogy – vychovatele

Pedagogičtí pracovníci se průběžně vzdělávají v oblasti primární prevence, práce s kolektivem, komunikace, duševního zdraví a řešení rizikového chování. Využívají nabídku akreditovaných vzdělávacích seminářů, webinářů, odborných konferencí i samostudia.

Součástí preventivní činnosti jsou také pravidelné konzultace s vedením Domova mládeže, školními metodiky prevence, školními psychology, výchovnými poradci a dalšími odborníky podle aktuálních potřeb žáků i pedagogických pracovníků.

EVALUACE PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

KVALITATIVNÍ EVALUACE

Kvalitativní evaluace je zaměřena na hodnocení realizovaných preventivních aktivit a jejich přínosu pro žáky ubytované v Domově mládeže. Cílem evaluace je posoudit, zda nabízené programy odpovídají aktuálním potřebám žáků, podporují zdravý životní styl, bezpečné chování a přispívají k rozvoji pozitivních sociálních vztahů.

Z dosavadních zkušeností vyplývá, že realizované preventivní aktivity naplňují stanovené cíle. Přesto je dlouhodobou výzvou zvýšení aktivního zapojení všech ubytovaných žáků do nabízených programů. Domov mládeže proto průběžně rozšiřuje nabídku preventivních aktivit, zaměřuje se na aktuální témata rizikového chování a více zapojuje žáky do plánování programu prostřednictvím jejich návrhů, zpětné vazby a zájmových preferencí. Součástí preventivních aktivit jsou přednášky, besedy, skupinové programy, muzikoterapie, arteterapie, sportovní a adaptační aktivity i spolupráce s odborníky z oblasti prevence.

KVANTITATIVNÍ EVALUACE

Kvantitativní evaluace sleduje zejména počet uskutečněných preventivních aktivit, jejich tematické zaměření a počet zapojených žáků. V průběhu školního roku je cílem pravidelně realizovat preventivní programy odpovídající aktuálním potřebám ubytovaných žáků, a to zejména formou přednášek, besed, skupinových setkání a dalších preventivních aktivit.